

POSTANOWIENIE

30 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 30 stycznia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.K. i Z.K.

z udziałem miasta stołecznego Warszawy

o zasiedzenie nieruchomości,

na skutek skargi kasacyjnej A.K. i Z.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z 10 września 2024 r., IV Ca 630/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. ustala, że uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie.**

(G.N.-J.)

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 28 listopada 2023 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie oddalił wniosek Z.K. i A.K. o stwierdzenie, że nabyli przez zasiedzenie, na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej, z dniem 1 stycznia 2017 r. lub później, własność bliżej określonej nieruchomości o powierzchni [...] m² (w trakcie postępowania żądanie ograniczono do powierzchni [...] m²), oznaczonej

jako część działki nr [...] z obrębu [...], położonej przy ul. [...] w W. oraz orzekł w sprawie kosztów postępowania.

2. Na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawców Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie postanowieniem z 10 września 2024 r. oddalił apelację.

3. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiedli wnioskodawcy. Skarżący wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Skarżący stwierdzili, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie, w jakim skarżący zarzucają sądowi II instancji naruszenie przepisów prawa materialnego oraz rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy. Podnieśli ponadto, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: „Czy w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (w tym art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 321 § 1, art. 233 § 1, art. 386 § 4 k.p.c.) można uznać za nierozpoznanie istoty sprawy sytuację, w której sąd orzeka o zasiedzeniu innej nieruchomości, innej części nieruchomości lub o przedmiocie nieobjętym wnioskiem o zasiedzenie, wykraczając poza granice przedmiotowe tego wniosku?”

4. Uczestnik postępowania miasto stołeczne Warszawa wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie od skarżącego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania

cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga nie zawiera wnioskodawców argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie skargi do rozpoznania.

7. W kwestii oczywistej zasadności skargi jako przyczyny kasacyjnej w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada

2012r., III SK 16/12). Analiza sprawy wskazuje, że ustalenia sądów nie zawierają zarzucanych przez skarżących uchybień, które kwalifikowałyby skargę jako oczywiście uzasadnioną.

8. Skarżący podnoszą, że o oczywistej zasadności skargi świadczy rażąco ich zdaniem naruszenie prawa materialnego i prawa procesowego. Zarzucają sądowi odwoławczemu przede wszystkim, że błędnie określił przedmiot orzekania, gdyż przedmiotem wniosku o zasiedzenie była część działki, o której zasiedzeniu mowa w uzasadnieniach postanowień sądów *meriti* (działki nr [...]). W związku z tym skarżący podnoszą, że sąd II instancji nie rozpoznał istoty sprawy. Wprawdzie faktycznie Sąd Okręgowy w zdecydowanej większości fragmentów uzasadnienia jako działkę, której przesłanki zasiedzenia podlegały badaniu, wskazywał działkę nr [...], jednak samo to nie przesądza o nieprawidłowym określeniu przedmiotu orzekania – wszakże jest to aktualne oznaczenie geodezyjne działki, której większość miała być przedmiotem zasiedzenia. Nie ulega jednak wątpliwości, że przedmiotem badania i oceny były przesłanki zasiedzenia wskazanej przez wnioskodawców nieruchomości. W części uzasadnienia zawierającej wnioski z dokonywanych ustaleń (k. 494 i 495 akt sprawy) Sąd Okręgowy jasno stwierdza: „Mając powyższe na względzie całokształt zebranego materiału dowodowego w ocenie tut. Sądu Okręgowego pierwszy możliwy termin uznania, że wnioskodawcy objęli część nieruchomości (działka nr [...]) w samoistne posiadanie to rok 2005 (...)”. I dalej: „Z powyższego wynika, że termin nabycia własności przez zasiedzenie działki nr [...] (części działki nr [...]) przypadałby na rok 2035 (...)”. Niezależnie od tego należy zauważyć, że sądy *meriti* oddaliły wniosek nie z powodu uznania, że nie wykazano posiadania samoistnego nieruchomości, której dotyczył wniosek, ale z powodu niespełnienia przesłanki upływu określonego okresu czasu.

9. Skarżący twierdzą ponadto, że Sąd Rejonowy przeprowadził a Sąd Apelacyjny zaakceptował niekompletne i nieprecyzyjne ustalenia faktyczne. W tym zakresie skarżący wskazali szereg elementów postępowania dowodowego, w szczególności przeprowadzonych dowodów z zeznań świadków, w zakresie których zarzucili zakwestionowali wiarygodność poszczególnych środków dowodowych. Twierdzenia te w istocie zmierzają do polemiki z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonanyymi przez sądy obu instancji. Jednakże

w postępowaniu kasacyjnym jest to niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok SN z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10). Sąd Najwyższy jest tym samym związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sąd powszechny. Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżących na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

10. Także sformułowane przez skarżących zagadnienie prawne nie spełnia wymogów wynikających z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zostało ono oparte na presupozycji co do trafności podstaw skargi (tzn. że sądy orzekły w sprawie zasiedzenia innej nieruchomości lub w przedmiocie nieobjętym wnioskiem). W świetle jednak utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego istotne zagadnienie prawne nie może być ujęte w taki sposób, by stawało się aktualne dopiero w razie trafności zarzutów skargi. W innym razie związek między potrzebą rozstrzygnięcia danej kwestii a wynikiem postępowania kasacyjnego miałby charakter warunkowy, uzależniony od kierunku oceny zasadności poszczególnych zarzutów. Jednakże na etapie orzekania o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest dopuszczalne wyprzedzające badanie skuteczności podstaw kasacyjnych i stwierdzanie na tej podstawie, że wystąpiła przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienia SN z 15 października 2020 r., V CSK 153/20, z 26 września 2022 r., I CSK 1273/22, i z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22; z 18 lipca 2024 r., I CSK 1677/24, i z 25 lipca 2024 r. I CSK 2361/23).

11. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

12. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

13. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Krzysztof Grzesiowski

(G.N.-J.)

[SOP]